

Venkovní hrací plochy určené pro hry dětí s pískovištěm

Výklad pojmů

- **Venkovní hrací plocha** – je plocha určena pro hry dětí, která k tomuto účelu byla kolaudována a má svého provozovatele.
- **Pískoviště** – je ohraničená plocha s možností výměny písku, určená pro hraní dětí.
- **Písek** – kopaný písek, který vyhovuje hygienickým požadavkům uvedeným ve vyhlášce č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch v platném znění.
- **Opatření na zabránění nebo odstranění kontaminace písku a hracích ploch** – nespecifická opatření vedoucí k minimalizaci mikrobiologického znečištění. Systém opatření je zanesen do provozního řádu.

Legislativní požadavky:

- § 13 odst. 2) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění
- § 40 a příloha č. 14 vyhlášky č. 238/2011 Sb.,

Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu.

Provozní řád dětského hřiště a pískoviště by měl obsahovat údaje o provozovateli, správci, odpovědnost za úklid a údržbu, údaje o provozní době, denním úklidu, režimu údržby a výměny písku, zábraně vstupu volně pobíhajících zvířat apod.

Pokud mají venkovní hrací plochy provozovatele, je splněna základní podmínka pro předpoklad, že jsou při jejich provozu dodržovány hygienické požadavky. Takové plochy také podléhají státnímu zdravotnímu dozoru podle zákona o ochraně veřejného zdraví, který provádějí odborní pracovníci KHS. Při kontrolách se zaměřují na dodržování provozního řádu a kontrolu údržby pískoviště. Součástí státního zdravotního dozoru je i odběr vzorků písku k laboratornímu vyšetření na přítomnost vybraných mikroorganismů a parazitů, nebo chemickou kontaminaci písku.

Zejména neudržovaná a nezabezpečená pískoviště představují riziko ohrožení zdraví dětí, které si na nich hrají. Při nedostatečné údržbě pískovišť hrozí jejich znečištění zejména výkaly zvířat. Takovéto znečištění může být zdrojem mikrobiální a parazitární kontaminace. V písku se mohou nacházet mikroorganismy a parazité, kteří při vniknutí do těla přes kůži nebo při požití písku či vkládání znečištěných rukou do úst představují ohrožení zdraví dětí.

Nejčastější původci onemocnění z kontaminovaného písku:

Koliformní bakterie a fekální streptokoky (enterokoky) - jsou přirozenou součástí střevní mikroflóry řady živočichů včetně člověka, proto jsou používány jako indikátory fekálního znečištění. Zároveň za určitých okolností, například při oslabení imunity, mohou být původcem široké škály

infekčních onemocnění člověka, např. průjmových onemocnění zejména malých dětí nebo zánětlivých onemocnění různých orgánů.

Bakterie rodu Salmonella - do písku se mohou dostat s trusem různých zvířat včetně ptáků, mohou být příčinou vzniku infekčního onemocnění, které se projevuje nejčastěji průjmem a zvracením, v krajním případě může vést až k dehydrataci organismu a selhání životních funkcí či k chronickému poškození různých cílových orgánů.

Škrkavky (rod Toxokara) - do půdy se dostávají s výkaly infikovaných psů a koček. Děti se na pískovišti infikují vajíčky. Onemocnění je charakterizováno migrací larev v organismu. Nákaza se přenáší orální cestou – nemytými rukama. Onemocnění s názvem toxokaróza má většinou chronický průběh a může mít formu orgánovou (záněty, tvorba granulomů) nebo oční, vedoucí až k oslepnutí.

Tasemnice (rod Echinococcus) – hostitelem této tasemnice jsou psovité šelmy, člověk je mezihostitelem. V jeho těle se vyvíjejí cysty v různých orgánech, onemocnění trvá mnoho let, postihuje různé vnitřní orgány a způsobuje vážné zdravotní potíže.

Měchovci (rod Ancylostoma) – častí parazité psů a koček. Jejich larvy dokáží proniknout přes lidskou kůži. Dochází buď k zánětu kůže v místě průniku, nebo se v důsledku přítomnosti parazita ve střevech (živí se krví) objevuje anémie a průjem.

Hygienické limity vybraných chemických prvků v pískovištích dětských hřišť v mg.kg⁻¹ sušiny

Prvek	Celkový obsah
As	10,0
Be	1,5
Cd	0,5
Co	50,0
Cr	100,0
Cu	100,0
Hg	0,3
Mo	0,8
Ni	60,0
Pb	60,0
V	80,0
Zn	150,0

Hygienické limity pro vybrané indikátory mikrobiologického a parazitologického znečištění písku v pískovištích na venkovních hracích plochách.

Indikátorový mikroorganismus	Jednotky	Počet zkoušených vzorků při každé kontrole	LIMIT (NÁLEZ/ KTJ)	
<i>Geohelminți (živá stadia)</i>	nález v 50g	5	negativní v 15 g	
<i>Termotolerantní koliformní bakterie</i>	KTJ v 1 gramu	5	1	< 10 ³
			4	< 50
<i>Enterokoky</i>	KTJ v 1 gramu	5	1	< 10 ³
			4	< 50